

Календар знаменних і пам'ятних дат
(The Calendar of Significant and Memorable dates – JUNE – 2026)

Червень

1 червня – Всесвітній день батьків (*Global Day of Parents*)

Традицію святкування цієї важливої події започаткувала Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй у 2012 році (Резолюція від 17.10.2012 № A/RES/66/292) та *приурочила її до Міжнародного дня захисту дітей.*

Мета свята – підкреслити особливу роль сім'ї у формуванні загальнолюдських цінностей, висловити подяку матерям і батькам за виховання дітей. Насамперед саме родина здатна забезпечити підростаючому поколінню гармонійний розвиток, надати відчуття ідентичності, стабільності та цінності. **Тема Всесвітнього дня батьків 2026 року** наголошує на важливості навчання батьків, надання їм практичних порад для щоденного виховання.

1 червня – День заснування (1939 року) Харківського обласного інституту удосконалення кваліфікації вчителів

Історія післядипломної педагогічної освіти в Харківському регіоні почалася 1 червня 1939 року, коли було створено обласний інститут удосконалення кваліфікації вчителів. *Із серпня 2001 року*, після реорганізації, він отримав назву «Харківський обласний науково-методичний інститут безперервної освіти». Рішенням сесії Харківської обласної ради *14 квітня 2010 року* створено комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти», який став правонаступником ХОНМІБО.

Сьогодні КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» – потужний центр підвищення кваліфікації педагогічних працівників регіону, метою освітньої діяльності якого є професійний розвиток педагогічних працівників закладів загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа», підготовка педагогів до створення безпечного, сучасного та інклюзивного освітнього середовища. **Навіть у надскладних умовах воєнного стану Академія продовжує працювати:** проводить Всеукраїнський конкурс «Учитель року», учнівські конкурси, турніри, предметні олімпіади, Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика, Обласний фестиваль ораторського мистецтва, Обласний фестиваль комп'ютерної графіки та анімації серед учнів закладів освіти Харківської області, обласні тематичні онлайн-виставки ефективного педагогічного досвіду «Освіта Харківщини ХХІ століття», Фестиваль «добрих практик» освітян Харківщини «Майстри педагогічної справи презентують», Школи молодих спеціалістів, педагогічні майстерні, воркшопи, коворкінги, моніторингові дослідження, онлайн-тренінги, науково-практичні вебсемінари, вебконсультації, онлайн майстеркласи, ресурсні зустрічі та інші заходи в сучасних форматах.

Зміст науково-методичних заходів визначається завданнями хабів регіонального проєкту «Освітній технопарк Харківщини – 2030» і спрямований на вдосконалення та розвиток компетентностей їх учасників згідно з професійним стандартом керівників і педагогічних працівників закладів освіти: нормативно-правової, лідерської, управлінської, забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, предметно-методичної, здоров'язбережувальної, громадянської, інклюзивної, цифрової, соціальної, етичної та інших.

Харківська академія неперервної освіти є закладом післядипломної педагогічної освіти нового типу: здійснює комплекс освітніх послуг щодо фахового зростання педагогічних та інших працівників, керівників закладів освіти різних типів, рівнів, форм власності (підвищення кваліфікації, підготовка, перепідготовка, спеціалізація, стажування); проводить науково-дослідну й науково-методичну діяльність із визначення та реалізації політики у сфері дошкільної, загальної, позашкільної, післядипломної освіти, з проблем професійного розвитку фахівців; сприяє впровадженню ідей андрагогіки та акмеології в освітній процес.

1 червня – 150 років від дня народження Ганни Юхимівни Мещерської (справжнє прізвище – Пащенко, 1876–1951), української актриси театру та кіно, народної артистки України

Ганна Мещерська працювала в театрах Черкаса, Києва, Харкова, Полтави, Дніпропетровська (нині Дніпро), Одеси. Вона була актрисою героїко-драматичного плану: створювала образи, що вирізнялися психологічною глибиною, емоціональною стриманістю, реалістичністю. **Основні її ролі:** Ганна («Безталанна» Івана Карпенка-Карого), Шкандибиха («Лимерівна» за Панасом Мирним), Орина («97» Миколи Куліша), мати Лукаша («Лісова пісня» Лесі Українки), Марія Тарасівна, Варвара, Марта («Платон Кречет», «Богдан Хмельницький», «Правда» Олександра Корнійчука), Квіклі («Віндзорські кумоньки» Вільяма Шекспіра), Фрау Альвінг («Примари» Генріка Ібсена).

2 червня – День здорового харчування і відмови від надмірностей у їжі

Міжнародний день здорового харчування (International Healthy Food Day) відзначається з 2 червня 2011 року. **Мета** – привернути увагу широкої громадськості до питань культури харчування; нагадати про важливість збалансованого раціону, необхідність вибору корисних продуктів, уникати переїдання та харчових звичок, які шкодять здоров'ю. Про значення здорового харчування писали у своїх працях Аристотель, Гален, Авіценна, інші вчені, філософи й медики. За даними ВООЗ, здоров'я людини майже на 80–85% залежить від харчування – неправильний раціон є однією з головних причин серцево-судинних захворювань, діабету та ожиріння. Саме дотримання правил здорового харчування в поєднанні з регулярними фізичними вправами скорочує ризик хронічних неінфекційних захворювань.

3 червня – Всесвітній день велосипеда (World Bicycle Day)

Ініціатором цього дня став у 2015 році Лешек Сібільський, етнічний поляк, викладач соціології коледжу Монтгомері в штаті Меріленд, який у минулому був відомим велогонщиком молодіжної польської збірної. **12 квітня 2018 року Генасамблея ООН ухвалила рішення про встановлення Всесвітнього дня велосипеда.** Документ підтримали 56 країн. **Мета** – поширити інформацію про культуру їзди на велосипеді та позитивний вплив велосипеда на здоров'я людини як виду аеробної активності, що тренує серце, кровоносні судини й легені. Велосипедні прогулянки допомагають збільшити м'язову силу та гнучкість, знімають стрес, тривогу й депресію, покращують рухливість суглобів, поставу та координацію рухів, а також слугують профілактикою зайвої ваги. До того ж **велосипед – абсолютно екологічний транспортний засіб, що не забруднює довкілля та не потребує пального.** У світі використовують більше мільярда велосипедів. Щорічно до цієї дати приурочують різні велопробіги та змагання, відкривають нові маршрути, пропагуючи здоровий спосіб життя, екологічну свідомість.

3 червня – 120 років від дня народження Костянтина Степановича Козловського (1906 – 1975), українського графіка, живописця

Костянтин Козловський працював у галузі станкового живопису (створював пейзажі, портрети) та графіки (естампи, гравюри, екслібриси). **Серед відомих робіт:** живопис – «Пиляр», «Зчищують сніг» (1929), «Межа осідлості», «Гетто Єрусалимка» (1930), «Київський пам'ятник саперам», «Україно моя, Україно», «Стара панорама Дніпра», Станція метро «Дніпро», «Площа Богдана Хмельницького», «Автопортрет» (1960–1970); **екслібриси** – Анни Ахматової (1965), Дмитра Гринька (1967), Б. Левиха (1970), П. Амбура, С. Вуля, М. Дьоміна, Л. Житомирського, Я. Бердичевського (усі 70-х років).

У 30-х роках митець був репресований. Реабілітований 1958 року.

4 червня – Міжнародний день безневинних дітей – жертв агресії (International Day of Innocent Children Victims of Aggression)

Пам'ятний день запроваджено в 1982 році рішенням Генеральної Асамблеї ООН (від 19.08.1982 A/RES/ES-7/8) на одному зі спеціальних засідань із питання про Палестину. Він є річницею першого нальоту ізраїльської авіації на Бейрут, інші поселення Лівану, що стався 4 червня 1982 року. **Мета проведення** – **нагадати** всім міжнародним організаціям та інституціям, які займаються захистом прав дітей, про відповідальність за те, що у військових конфліктах, аморальних терористичних актах, від випадкових вибухів старих снарядів гине велика кількість дітей у різних країнах світу. Ці страшні події – результат дій дорослих, які, засліплені жагою влади та грошей, не можуть знайти компромісу для припинення конфліктів мирним шляхом.

4 червня – День вшанування пам'яті дітей, які загинули внаслідок збройної агресії російської федерації проти України

Згідно з Постановою Верховної Ради України № 5343 «Про вшанування пам'яті дітей, які загинули внаслідок збройної агресії російської

федерації проти України», ухваленою 01 червня 2021 року, заходи до цього пам'ятного дня щороку проводять 4 червня. **Саме в цей день відзначається Міжнародний день дітей – безневинних жертв агресії, заснований Генеральною асамблеєю ООН 9 серпня 1982 року.** Верховна Рада України врахувала той факт, що з 2014 року на території Донецької, Луганської та інших областей внаслідок збройної агресії РФ та інших дій країни агресора проти України загинуло щонайменше 240 дітей. А після початку повномасштабного вторгнення росії на територію України кількість жертв серед дітей збільшується щоденно. Вони гинуть від ракет і снарядів, від мін і під руїнами. За офіційною інформацією станом на 01 червня 2026 року 701 дитина загинули, понад 2532 отримали поранення, (без урахування з місць активних воєнних дій), депортовано на територію держави-агресора, республіки Беларусь понад 20 тисяч українських дітей, які потрапляють на виховання в ці сім'ї та внаслідок чого, на жаль, втрачають українську ідентичність (<https://childrenofwar.gov.ua/>).

5 червня – Всесвітній день охорони навколишнього середовища (World Environment Day)

Саме в цей день 1972 року в Стокгольмі відкрилася конференція Організації Об'єднаних Націй із проблем довкілля, на якій були присутні повноважні представники 113 держав. Офіційно Всесвітній день охорони навколишнього середовища проголошений Генеральною Асамблеєю ООН на 27-й сесії 15 грудня 1972 року – Резолюція № A/RES/2994 (XXVII). **Мета – спонукати світову громадськість до практичних дій на захист природи;** нагадати, що світ страждає від забруднення природних екосистем, знищення біорізноманіття та глобального потепління, а особливо від наслідків війни. **Держави-агресори, які розв'язують війни, мають бути притягнені до відповідальності за злочини, скоєні проти довкілля:** забруднення землі, повітря, спалені ліси, знищені природні ресурси. Цей день нагадує нам, що майбутнє Землі залежить від дій кожної людини.

6 червня – День журналіста

Перше вітчизняне видання з проукраїнським напрямом – харківський журнал «Український вісник» (серед редакторів і авторів публікацій – Гулак-Артемівський, Квітка-Основ'яненко). Але в 1825 році, через чотири роки видавництва, його закрила імперська цензура. У кінці XIX – на початку XX століття видатними постатями української журналістики були Іван Франко, Леся Українка, Михайло Павлик.

Переломним часом для українських журналістів став кінець 80-х – початок 90-х років XX століття. Указом Президента України (від 25.05.1994 № 251/94) на підтримку ініціативи делегатів I Всеукраїнського з'їзду редакторів газет і [журналів](#) було встановлено професійне щорічне свято працівників засобів масової інформації. Датою святкування визначено **6 червня – день прийняття 1992 року Співки журналістів України до Міжнародної федерації журналістів.** Роль професійних журналістів залишається незмінно важливою,

оскільки їх інформації можна довіряти набагато більше, ніж відомостям із соцмереж, які часто бувають фейковими.

Журналіст – відповідальна й небезпечна професія навіть у мирний час, а в умовах війни багато журналістів ризикують життям, щоб показати світові правду про бойові дії, викривати підступність, жорстокість і нещадність агресора за допомогою документування трагедії мільйонів українців.

6 червня – 420 років із дня народження П'єра Корнеля (1606–1684), видатного французького драматурга

П'єра Корнеля вважають «батьком французької трагедії», одним із творців класицизму у французькій літературі. Трагікомедія «Сід» (1636) – перший визначний твір класицизму, який склав епоху в історії європейського театру. Корнель створив монументальну трагедію, у якій політичні ідеї абсолютистської держави – єдність нації, наступ на феодальну анархію, зміцнення влади монарха, пріоритет громадянського обов'язку та обов'язків перед приватними інтересами й особистими пристрастями – уперше втілились у героїчних ідеалізованих образах, здебільшого запозичених із політичної історії Риму. **Основні твори:** «Сід» (*українською мовою п'єсу переклав [Максим Рильський](#)*), **трагедії:** «Медея» (*перша трагедія драматурга*), «Горацій», «Цінна», «Поліевкт», «Помпей», «Радогунда», «Іраклій, імператор Сходу»; **комедії** «Меліта» (*якою дебютував у літературі*), «Брехун», «Продовження Брехуна».

7 червня – Міжнародний день очищення водою (*International Cleanup Day*)

У багатьох країнах світу з 1995 року **першої неділі червня** відзначають важливе екологічне свято. **Мета** – заклик до свідомого користування природними багатствами, до збереження водних ресурсів планети, очищення водою і узбережжя. Щорічну акцію підтримують Всесвітній фонд дикої природи (WWF) та Міжнародна професійна асоціація інструкторів із дайвінгу (PADI). Це можливість для всіх охочих долучитися до глобальної ініціативи, захистити природу та зробити свій внесок у чистоту навколишнього середовища.

7 червня – Всесвітній день безпеки харчових продуктів (*World Food Safety Day*)

У грудні 2018 року Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй проголосила своєю Резолюцією (A/RES/73/250) 7 червня Всесвітнім днем безпеки харчових продуктів, який відзначається щорічно. За оцінками ООН, 600 мільйонів людей щороку хворіють після вживання недоброякісних продуктів, а три мільйони з них помирають. Майже 40% захворювань харчового походження припадає на дітей віком до 5 років.

Тому метою встановлення цього Всесвітнього дня визначено: привернути увагу держав до проблем здорового харчування населення; максимально донести інформацію про відповідальність щодо безпеки їжі до урядів, виробників і самих споживачів. Так, в Україні навіть в умовах воєнного

стану фахівці Держпродспоживслужби та Головного управління продовжують контролювати безпечність продуктів харчування, що потрапляють на полиці магазинів і до закладів громадського харчування. **Водночас кожна людина має перевіряти терміни придатності харчових продуктів і умови їх зберігання.**

7 червня – 100 років від дня народження Анатолія Дмитровича Базилевича (1926–2005), українського графіка, народного художника України

Анатолій Базилевич закінчив *Харківський художній інститут* у 1953 році, працював у галузях книжкової та станкової графіки, монументального живопису. Співпрацював із київськими видавництвами «Молодь», «Веселка», «Дніпро», «Мистецтво» та харківським «Прапор», з естампним цехом Комбінату монументально-декоративного мистецтва та редакцією діафільмів «Укркінохроніки». **Ілюстрував багато творів:** «Пан Халявський» Григорія Квітки-Основ'яненка, «Старосвітські батюшки та матушки» Івана Нечуя-Левицького, «Переслів'я» Степана Руданського, «Енеїда» та «Наталка Полтавка» Івана Котляревського, «Малий Кобзар» Тараса Шевченка, збірку «Українські народні казки», казки Михайла Стельмаха, Івана Франка, «Як Мамай до Канади їхав» Володимира Бровченка, казки Ганса Крістіана Андерсена, Шарля Перро, «Пригоди бравого вояка Швейка» Ярослава Гашека та інші.

Монументальний живопис: стінопис «Перемога», «Наука», «Праця» (Київський університет), розпис кафе «Еней» (Київський будинок літераторів). **Фахівці відзначають,** що всі роботи видатного митця позначені віртуозністю рисунка, близькістю до фольклору, природним почуттям гумору.

8 червня – Всесвітній день океанів (World Oceans Day)

Відзначати цей день було запропоновано на міжнародному Саміті Землі, що проводився 8 червня 1992 року в Ріо-де-Жанейро. **Мета – підвищити обізнаність про Світовий океан, його проблеми та шляхи їх розв'язання.** Океани вкривають 70% поверхні Землі, є найбільшою біосферою нашої планети й домівкою для 80% усіх живих організмів. Безмежним водним простором виробляється половина загальної кількості кисню, поглинається чверть викидів вуглекислого газу й 90% тепла, спричиненого цими викидами. Світовий океан – запорука розвитку та подальшого буття людської цивілізації. Тому 5 грудня 2008 року Генеральна Асамблея ООН ухвалила офіційно відзначати Всесвітній день океанів 8 червня.

10 червня – 125 років від дня народження Гната Трохимовича Танцюри (1901–1962), фольклориста, етнографа, краєзнавця, педагога

Після закінчення педагогічних курсів у Гайсині Гнат Танцюра вчителював у рідному селі, деякий час працював вихователем дитячих будинків, а після здобуття вищої освіти – учителем мови та літератури. Водночас він зібрав понад 2500 українських пісень із мелодіями, є автором фольклорно-етнографічних збірників: «Жіноча доля в народних піснях» (1930), «Пісні Явдохи Зуїхи» (925 пісень усіх жанрів із репертуару співачки), «Весілля в селі

Зятківцях» (800 весільних пісень із нотами, 150 танцювальних мелодій, народні ігри).

Книга Гната Танцюри «Записи збирача фольклору» про досвід його роботи та роздуми про усну народну творчість, рукописні праці «Історія села Зятківці», «Весілля в с. Зятківцях» та інші становлять окремий фонд в Інституті мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН України. **2001 рік був оголошений ЮНЕСКО роком Танцюри.**

10 червня – 115 років від дня народження Петра Юхимовича Весклярова (1911–1994), українського актора театру та кіно, телеведучого

Понад двадцять років Петро Юхимович Вескляров (Дід Панас) у ролі діда Панаса вів дитячу програму «На добраніч, діти» на Українському телебаченні.

Поширену інформацію про українського актора та телеведучого буде представлено на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» в розділі «Бібліотека».

12 червня – Всесвітній день боротьби з дитячою працею (World Day Against Child Labour)

Ідею встановлення цього Всесвітнього дня запропонувала Міжнародна організація праці в 1997 році. Із 2002 року заходи до нього щорічно проводяться під егідою Організації Об'єднаних Націй. **Мета** – зосередити увагу світової спільноти та національних урядів на проблеми використання праці неповнолітніх, на жахливі їх умови, що становить велику загрозу для розвитку дитячого організму, чинить негативний вплив на майбутнє дитини. Саме тому **2021 рік був проголошений ООН Міжнародним роком боротьби з дитячою працею.**

14 червня – Всесвітній день донора крові (World Blood Donor Day)

Всесвітній день донора крові запроваджено на Всесвітній асамблеї охорони здоров'я 23 травня 2005 року та приурочено до дати народження австрійського імунолога, лауреата Нобелівської премії Карла Ландштейнера (1930), який відкрив групи крові людини.

Мета – вшанування добровольців, які безоплатно здають власну кров; розвиток програм донорства; підвищення поінформованості людей про важливість регулярної безоплатної здачі крові, щоб лікарні мали необхідні запаси її. Слово **донор** походить від латинського *donare* – **дарувати**. Часто донори дарують іншим не тільки кров, а й життя. Переливання крові дозволяє щорічно рятувати мільйони людей, особливо необхідно це в умовах війни. 2026 року цей День координується ВООЗ, Міжнародною федерацією товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, Міжнародним товариством із переливання крові та Міжнародною федерацією організацій донорів крові.

14 червня – 215 років від дня народження Гаррієт Єлізабет Бічер-Стоу (1811–1896), американської письменниці, аболіціоністки

Гарріет Бічер-Стоу в літературній діяльності зверталася до жанру моралістичної притчі. Написала понад 30 книг: романи, твори для дітей, спогади про подорожі, збірки статей і листів. За допомогою творів вона публічно висловлювала свої переконання в той час, коли жінки не мали права голосувати чи обіймати посади. **Всесвітнє визнання здобув її твір «Хатина дядька Тома» (1852)**, у якому розкрито жахливу долю темношкірих рабів. Ідея написання роману виникла в неї в церкві після відвідування південних штатів США. **Твір привернув громадську думку до проблеми ліквідації рабства.** Це один із найперших в американській літературі соціальних романів реалістичного спрямування. 1853 року, як відповідь на численні напади реакційної преси, Бічер-Стоу опублікувала «Ключ до „Хатини дядька Тома“» – публіцистичний коментар до роману. Твір перекладено багатьма мовами, зокрема українською вперше видано 1918 року в скороченому перекладі М. Загірньої.

16 червня – Міжнародний день здорового харчування (*International Healthy Eating Day*)

Ця міжнародна подія відзначається в 50 країнах світу. Започаткована для порушення питань, пов'язаних із доступністю повноцінного й здорового харчування та проблемою голоду у світі. Дата обрана на честь заснування Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (Food and Agriculture Organization) у 1945 році. **Мета** – поширити обізнаність про переваги здорового харчування, базові принципи й новітні розробки в царині **нутриціології** (*лат. nutritio – харчування, пожива + logos – слово*), інтегративної науки про поживні речовини, та дієтології, щоб змінити на краще свої харчові звички, зміцнити здоров'я.

Впливу харчування на здоров'я свої трактати присвячували античні філософи. Значення здорового харчування для життя стверджує крилатий латинський вислів *Mens sana in corpore sano – Здоровий дух у здоровому тілі* Децима Юнія Ювенала, видатного римського поета-сатирика. А вислів Гіппократа про те, що для людини їжа має бути ліками, а ліки – їжею, є актуальним і сьогодні.

17 червня – Всесвітній день боротьби з опустелюванням і посухами (*World Day to Combat Desertification and Drought*)

Проголошено Генеральною Асамблеєю ООН від 19.12.1994 (A/RES/49/115). Дата визначена на честь прийняття Конвенції ООН щодо боротьби з опустелюванням. Деградація та опустелювання земель загрожує не тільки екології нашої планети, а й соціально-економічному розвитку, оскільки непридатні для експлуатації ґрунти провокують голод і міграції.

Мета проведення заходів цього Дня – підвищити обізнаність про втрату земель і ґрунтів; залучити суспільства до об'єднання заради розв'язання екологічної проблеми шляхом охорони землі, збільшення родючості ґрунтів, економії енергетичних ресурсів.

18 червня – Міжнародний день боротьби з мовою ненависті/ворожнечі (*International Day for Countering Hate Speech*)

У 2019 році ООН запровадила Стратегію та План дій з протидії мові ворожнечі через зростання різних форм ненависті, а 2021 року Генеральна Асамблея ООН ухвалила Резолюцію A/RES/75/309, яка проголосила 18 червня Міжнародним днем боротьби з мовою ненависті/ворожнечі, висвітлюючи занепокоєння щодо її поширення. **Мета** – підвищити обізнаність про негативний вплив мови ненависті та спонукати людей до дій проти неї. **Для України в умовах повномасштабної російської агресії значення цієї події особливо актуальне**, оскільки агресор використовує мову як інструмент інформаційних маніпуляцій. Саме тому **Глобальний цифровий договір, який уклали як додаток до декларації «Пакт про майбутнє», містить заклик до посилення міжнародної співпраці** для боротьби з ненавистю в інтернеті, що ґрунтується на правах людини та міжнародному праві.

19 червня – Міжнародний день боротьби із сексуальним насильством в умовах конфлікту (*International Day for the Elimination of Sexual Violence in Conflict*)

Генеральна Асамблея ООН 19 червня 2015 року проголосила щорічне проведення цього Міжнародного дня (Резолюція A/RES/69/293). Саме 19 червня 2008 року відбулася важлива подія – Рада Безпеки ООН ухвалила Резолюцію 1820, яка визнає сексуальне насильство загрозою міжнародному миру та безпеці. Насильство сексуального характеру є однією з військових стратегій, суть якої полягає в залякуванні населення для отримання таким чином повного контролю над ним. **Це воєнний злочин проти людяності**, що потребує розслідування, публічного засудження та справедливого покарання, він не має строку давності. **Мета цього Дня** – викрити жахливі порушення прав людини, вшанувати й підтримати жертви сексуального насильства; подякувати всім, хто веде активну боротьбу з такою формою злочинності.

19 червня – Всесвітній день дитячого футболу (*World Children`s Football Day*)

Ініціатори популярного сталого щорічного дитячого свята – представники ООН. У 2001 році було укладено угоду між Дитячим фондом Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) та Федерацією національних і континентальних футбольних асоціацій (ФІФА). **Мета проведення цього чудового Всесвітнього дня** – привернути увагу до проблем дітей; пропагувати здоровий спосіб життя серед молоді; залучити дітей і підлітків до спортивних занять, переконати їх, що спорт може служити інструментом соціального зміцнення та розвитку.

Благодійність заходу – зібрані пожертви в рамках цього дня спрямовуються на підтримку дітей у кризових регіонах, забезпечення їх освіти та медичної допомоги.

20 червня – Всесвітній день біженців (*World Refugee Day*)

Всесвітній день біженців, який *став символом глобальної солідарності та співчуття*, започаткувала Організація Об'єднаних Націй – 4 грудня 2000 року було проголошено його офіційно Генеральною Асамблеєю ООН і поєднано з Міжнародним днем африканських біженців, який відзначався в цей же день із 1969 року. За даними ООН, понад 70 мільйонів людей у всьому світі вимушено покинули рідну країну чи зазнали внутрішніх переміщень. Більша частина біженців тікає саме з Африки, Афганістану та Балканського півострова. ***Майже половина всіх біженців – це діти.***

У 2014 році ***в Україні*** сотні тисяч людей змушені були покинути свої домівки у зв'язку з російською окупацією Криму й деяких районів Донецької та Луганської областей. Після повномасштабного вторгнення росії в Україну 2022 року не менше семи мільйонів українців стали біженцями, отримали притулок у багатьох європейських країнах, США, Канаді.

Мета заходів до Всесвітнього дня біженців – привернути увагу суспільства до труднощів тих людей, які змушені тікати з рідної країни через конфлікти або/та низький рівень життя; залучити громадян інших країн до співчуття біженцям і покращення умов їх перебування на чужій території.

21 червня – Всесвітній день гуманізму (*World Humanitarian Day*)

Свято було запроваджено на Всесвітньому Конгресі міжнародного гуманістичного та етичного союзу в 1986 році в Осло. Відзначається в усьому світі щорічно в день літнього сонцестояння 21 червня. ***Мета – сприяти поширенню поінформованості про гуманізм як філософський погляд на життя та його позитивні загальнолюдські цінності*** (терпимість, любов, милосердя, справедливість, доброту), права людини на щастя, свободу, особистий розвиток.

Прихильники ідей гуманізму прагнуть покращити наш світ за допомогою демократії, етики та людських здібностей. Це свято є символом дбайливого ставлення до людини, її прав і свобод, акцентує увагу на важливості гуманітарних наук у сучасному світі.

21 червня – Всесвітній день музики (*World Music Day*)

Це свято прихильників музичного мистецтва, що є музичним фестивалем, було започатковане в 1982 році у Франції як символ єдності, натхнення та свободи творчості для мільйонів людей у всьому світі, бо відкрите для всіх, хто бажає взяти в ньому участь. ***Мета – популяризація музичного мистецтва***, яке відображає в людській свідомості цінності минулого й сучасного, володіє даром синтезування узагальненого досвіду людства, що впливає на багатство духовного світу особистості. Спочатку музичний фестиваль проводили лише в Парижі, а сьогодні цю подію святкують уже 120 країн. ***Особливість проведення*** – безкоштовні виступи професіоналів і аматорів у парках, скверах, на вулицях і площах.

21 червня – Міжнародний день батька (*International Father's Day*)

У 84 країнах світу *третьої неділі червня* вітають батька. Традиція почалася зі США, де цей День святкувався з 1966 року. Присутність батька в житті дітей є основою їх емоційного благополуччя. Зазвичай саме батько встановлює правила в родині, забезпечує їх дотримання. Це дарує дітям відчуття стабільності та безпеки – як психологічної, так і фізичної. Якщо батько проявляє зацікавленість, ніжність, підтримує дитину, це позитивно впливає на її соціальну адаптацію, підвищує впевненість у собі.

В Україні ідею національного Дня батька запропонували у 2006 році громадські організації. *Офіційно це свято почали відзначати з 2019 року* згідно з Указом Президента України від 18.05.2019 № 274/2019. Цей день приурочений до вшанування ролі батька у вихованні дітей, його внеску у становлення особистості молодого покоління.

22 червня – День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні

«З метою всенародного вшанування пам'яті синів і дочок українського народу, полеглих під час ... війни 1941–1945 років, їх подвигу та жертвовності ... на підтримку ініціативи громадських організацій ветеранів війни, праці, Збройних Сил і жертв нацистських переслідувань...» установлено цей День. За статистичними даними, у цій війні наша держава зазнала найбільших втрат – загинуло 20% українців: 5 мільйонів військових, 5 мільйонів мирних жителів, понад 2 мільйони стали примусовими гастарбайтерами. Мільйони людей втратили свої домівки, знищені були цілі міста й села. Загарбники спричинили Голокост, масове знищення населення, розгорнення таборів смерті. Проте жорстокість була й іншою: масово розстрілювали політичних в'язнів, мирне населення вивозили в заслання.

Тому *День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни (згідно з Указом Президента України від 17.11.2000 № 1245/2000)* – це не тільки скорбота за тими, хто постраждав від рук нацистів, а й за тими, хто втратив життя та свободу внаслідок репресій, спричинених тоталітарним режимом.

22 червня – 100 років від дня народження Олександра Григоровича Данченка (1926–1993), українського графіка, заслуженого діяча мистецтв України (1969), народного художника України (1985)

Олександр Данченко працював у галузях станкової та книжкової графіки, викладав офорт і композицію в Київському художньому інституті. Від 1953 року бере участь у міжнародних мистецьких виставках. *Роботи його відзначаються глибоким проникненням в історію рідного народу, у задум і концепцію проілюстрованих книг.* Серед творів *станкової графіки*: «Безробітні» (офорт, 1955); портрети кобзарів Гната Гончаренка та Михайла Кравченка (ліногравюра, 1961); «Засновники Києва Київ, Щек, Хорив і сестра їхня Либідь» (ліногравюра, 1963). *Улюблена техніка – офорт*: «Визвольна війна українського народу 1648 – 1654 років» (1953–1954); «Подвиг трьохсот під Берестечком» (1954); «Розгром польського війська під Пилявою» (1954); «Київське метро» (1959); «Народні герої України» (1961–1962, акватинта, м'який лак); «Корюківка. 1 березня 1943 року» (1971); «Чорнобиль» (1988).

Проілюстровані книги: збірка «Українські народні думи» (1959); «Гомоніла Україна» Петра Панча (1957); поеми, «Кобзар» Тараса Шевченка (1963, 1965, 1984); «Козацькому роду нема переводу, або ж Мамай і чужа молодиця» Олександра Ільченка (1967); «Енеїда» Івана Котляревського (1969); «Незабутнє» Олександра Довженка (1980); «Прапороносці» Олеся Гончара (1989); «Декамерон» Джованні Боккаччо (1969); «Десять днів, що потрясли світ» Джона Ріда (1977), «Божевественна комедія» Данте Аліг'єрі (1990).

О. Г. Данченко є одним із провідних представників «шістдесятництва» в художній культурі України.

23 червня – Міжнародний день вдів (*International Widows Day*)

За даними Організації Об'єднаних Націй, у світі налічується до 250 мільйонів жінок, які є вдовами, а з них 115 мільйонів відчують убогість. Саме тому **метою Міжнародного дня вдів**, закріпленого в міжнародному календарі Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН № 65/189 від 21 грудня 2010 року, **визначено:** підвищення обізнаності про становище вдів і їхніх дітей для всього світового співтовариства; привернення уваги людства до проблем вдів (дискримінація, брак фінансів, позбавлення місця в суспільстві, інше); розширення їх можливостей, надання їм прав і свобод.

За останні 10 років День Вдів став днем болю України: у результаті російської агресії багато українських жінок залишилися без надійної підтримки, а діти – без батьків. Отже, цей день має бути символом солідарності та співчуття до тих жінок і дітей, які насамперед потребують допомоги суспільства.

23 червня – Міжнародний Олімпійський день (*International Olympic Day*)

Уперше Міжнародний Олімпійський день відзначили 23 червня 1948 року, щоб увічнити дату створення Міжнародного олімпійського комітету 23 червня 1894 року, для чого багато зусиль доклали ентузіаст відродження олімпійського руху барон П'єр де Кубертен, француз-аристократ, уродженець Парижа, генеральний секретар МОК. Олімпійські ігри є найважливішими спортивними подіями, які відбуваються лише раз на чотири роки. Проте це свято запрошує всіх охочих проявити активність для зміцнення свого здоров'я та гарного самопочуття, залучити до спорту молоде покоління, особливо дітей, оскільки корисні звички легше формуються саме в юному віці. **Олімпійське гасло:** «*Citius, Altius, Fortius!!!*» (переклад із латинської: Швидше! Вище! Сильніше!)).

Поширюючи олімпійську концепцію «**Спорт для всіх**», Олімпійська хартія акцентує, що **Олімпійський рух має за мету виховувати молодь за допомогою спорту в дусі кращого взаєморозуміння та дружби**. Національні олімпійські комітети проводять у цей день також культурні й освітні заходи, базуючись на трьох основних принципах – «**рухатися**», «**учитися**», «**відкривати**». Під час свята не лише прославляються спортивні досягнення та олімпійський рух, але й

наголошується на важливості спорту в житті кожної людини, його ролі у зміцненні здоров'я, дружби та міжнародного співробітництва.

25 червня – 140 років від дня народження Івана Петровича Крип'якевича (1886–1967), видатного українського історика, археографа, громадського й освітнього діяча, журналіста

Один із найвидатніших і найвідоміших українських істориків ХХ століття, просвітитель, педагог, невтомний популяризатор знань, академік АН України, професор Львівського державного університету імені Івана Франка, директор Інституту суспільних наук АН України (1953–1962, нині Інститут українознавства імені І. Крип'якевича НАН України) Іван Крип'якевич є автором численних наукових досліджень про українську козацьку державність і Богдана Хмельницького. **Найвідоміші з них:** «Козаччина і Баторієві вольності» (докторська дисертація, написана під керівництвом професора Грушевського, 1911), «Матеріали до історії української козащини» (1914), «Студії над державою Б. Хмельницького» (1925–1931), «Богдан Хмельницький» (1954).

Використовуючи майже десятирічний педагогічний досвід, відгукуючись на потреби тогочасного суспільства та школи, науковець **видав чотири навчальні книги:** «Коротку історію України для початкових шкіл та перших класів гімназії», «Огляд історії України для вищих клас середніх шкіл та вчительських курсів», «Шляхами слави українських князів», «Оповідання з історії України для нижчих клас середніх шкіл». Від 1920 року Іван Крип'якевич – секретар історично-філософічної секції Наукового товариства імені Шевченка. **1929 року на запрошення Михайла Грушевського відвідав Київ і Харків, домовився про активізацію співпраці НТШ з історичними установами ВУАН.**

Широке громадське визнання славетному українському вченому й педагогу принесли його підручники, синтетичні огляди основних проблем національної історії та науково-популярні праці, присвячені історії міст і сіл, культури, військової справи, освіти, історичній географії та історичній етнографії.

26 червня – Міжнародний день боротьби проти зловживання наркотиками та їх незаконного обігу (International Day against Drug Abuse and Illicit Trafficking)

Зловживання наркотиками – одне з найбільш загрозливих явищ сучасного світу: наркотичні препарати досить швидко призводять людину до моральної деградації та втрати фізичного здоров'я. При цьому наркобізнес залишається найприбутковішою кримінальною індустрією, яка призводить до зростання кількості тих, хто починає вживати наркотики, але найжахливіше, що серед них більша частина – молодь і підлітки. У 1987 році Генеральна Асамблея ООН ухвалила рішення проводити щороку 26 червня Міжнародний день боротьби проти зловживання наркотиками та їх незаконного обігу. **Мета** – посилення світового співробітництва для розв'язання цієї проблеми, підвищення просвітницької обізнаності людей, толерантного ставлення до тих, хто лікується від наркотичної залежності.

26 червня – Міжнародний день на підтримку жертв катувань (*International Day in Support of Torture Victims*)

У 1948 році світова спільнота засудила жорстокі поведження, що принижують гідність і цінність особистості. 1975 року було прийнято Декларацію про надання права захисту людям, які зазнають жорстокого поведження, а **1987 року набула чинності** одна з ключових ініціатив охорони прав і гідності людини – **Конвенція проти жорстоких катувань**. За рекомендацією Економічної та Соціальної Ради, **1997 року** Генеральна Асамблея ООН проголосила 26 червня Міжнародним днем на підтримку жертв катувань.

Мета проведення – викорінення катувань і забезпечення ефективного функціонування Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських і принижуючих гідність людини видів поведження та покарання. За її нормами особи, які застосовують катування, можуть підлягати кримінальному переслідуванню на території будь-якої країни, незалежно від місця здійснення злочину та незважаючи на громадянство.

27 червня – Міжнародний день сліпоглухих (сліпоглухонімих) (*International Day of the Deafblind*)

Міжнародний день сліпоглухих (сліпоглухонімих) було оголошено згідно з «Декларацією основних потреб сліпоглухих людей», ухваленою в 1989 році в Стокгольмі (Швеція). Дата визначена не випадково: саме 27 червня 1880 року народилася Гелен Келлер – одна з найвідоміших сліпоглухих людей в історії, видатна американська письменниця, громадська діячка. Вона стала зразком того, як можна подолати складні життєві обставини й досягти значних успіхів.

Мета цього Міжнародного дня – привернути увагу суспільства до потреб людей з одночасним порушенням зору й слуху, їхньої інтеграції в суспільство; наголосити на необхідності підтримки та створення інклюзивних умов і рівних можливостей для них, що включають доступ до освіти, медичних послуг і розвитку. **Значно полегшити життя таких людей можуть інклюзивні технології:** використання спеціальних пристроїв (брайлівських дисплеїв, тактильних навігаторів) дозволяє їм отримувати важливу інформацію, а отже, відчувати себе частиною суспільства.

28 червня – День Конституції України

Державне свято День Конституції України **відзначається щороку 28 червня**. Це нагода ще раз наголосити на важливості верховенства права, національної єдності та відповідальності перед майбутніми поколіннями. Конституцію України було прийнято на п'ятому році незалежності нашої держави. **Ця довгоочікувана й визначна для українців подія відбулася 28 червня 1996 року** – Верховна Рада України ухвалила Конституцію – Основний Закон.

Наша Конституція визначає, що Україна є правовою державою, яка базується на принципах поваги до особи й недоторканності її прав і свобод,

верховенства права, дотримання закону. У Конституції закріплений суверенітет Української держави над усією її територією, яка є недоторканною. А захист суверенітету й територіальної цілісності є найважливішою функцією держави та справою всього Українського народу. ***Дієвість цієї норми Конституції вже п'ятий рік поспіль – захист України від російської агресії.***

28 червня – День молодіжних і дитячих громадських організацій України

Згідно з Указом Президента України від 27 червня 2008 р. № 599/2008 (зміни від 24 травня 2011 року № 600/2011) День молодіжних і дитячих громадських організацій України, об'єднання громадян віком від 14 до 35 років, ***відзначається щорічно останньої неділі червня.*** Сучасний розвиток молодіжного та дитячого руху характеризується добровільністю вступу до організації.

Мета цієї святкової події – сприяти розвитку дитячого та молодіжного громадського руху; регламентувати й захищати діяльність таких об'єднань, здійснення їх прав і свобод, задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших спільних інтересів. ***Виховання моральності в молоді, ураховуючи її інтереси, – запорука успішного державного розвитку.*** Основа для формування молодіжних і дитячих формальних об'єднань – не тільки заклади освіти всіх типів і рівнів, а й установи додаткового виховання та освіти, клуби за місцем проживання, центри й заклади для молоді.

29 червня – 280 років від дня народження Іоахима Генріха Кампе (1746–1818), німецького дитячого письменника, педагога та лінгвіста

Іоахим Генріх Кампе відомий як засновник і видавець Брауншвейзького журналу філософських, філологічних і педагогічних знань, один із авторів колективної праці – зібрання передової німецької педагогіки епохи Просвітництва «Загальний перегляд усієї шкільної виховної справи ...» (у 16 т.). ***У своїх педагогічних творах пропагував практичне виховання.***

Кампе поєднував репетиторство з активною письменницькою діяльністю. Він є ***основоположником дитячої літератури в Німеччині***, автором «Зібрання творів для дітей та юнацтва», створив серію робіт для дітей та підлітків різних вікових груп. ***У 1787 році заснував власне видавництво.*** Особливу популярність принесли йому адаптований «[Робінзон Крузо](#)», що вийшов у трьох різних обробках, із яких кожна мала понад сто видань і перекладена багатьма мовами, 38 томів «Дитячої бібліотеки», п'ятитомний словник німецької мови.

30 червня – Всесвітній день соціальних мереж (World Social Media Day)

Це щорічне особливе свято з'явилося у 2010 році за ініціативою американської компанії у сфері розваг, технологій, науки й культури «Mashable». ***Мета проведення – об'єднати світ у святкуванні новаторської події; відзначити роль соцмереж у сучасному спілкуванні, культурі та глобальній комунікації.*** Соціальні мережі – онлайн платформи, що дозволяють

ділитися думками, ідеями та інформацією шляхом створення віртуальних спільнот.

Першою платформою соціальних мереж вважають SixDegrees (1997) – «шість рукостискань», засновану Ендрю Вайнрайхом, що дозволяла користувачам створювати особисті профілі, запрошувати друзів і відвідувати профілі інших користувачів. У 2002 році з'явився сайт Friendster, схожий за інтерфейсом на сайт знайомств, 2003 – LinkedIn, соціальна мережа бізнес-контактів, MySpace. У 2004 році Марк Цукерберг із метою об'єднання студентів Гарвардського університету запусив Facebook; 2005 року почав діяти відеохостинг з елементами соціальної мережі під назвою YouTube, який став можливістю мати прибутковий бізнес для творців власного контенту, а 2006 з'явився Twitter, інтернет-сервіс мікроблогінгу, де найлегше відкорковувати новини в реальному часі. 2010 – Instagram, популярна мережа для обміну фото й відео. 2012 – компанія Facebook придбала цю платформу за 1 мільярд \$. Ще одним придбанням Facebook стала платформа для обміну зашифрованими повідомленнями – WhatsApp, яка у 2014 році обійшла компанію в 16 мільярдів \$. Платформа для обміну короткими відео – Tik Tok, створена у 2016 році китайською компанією ByteDance.

Багато освітніх установ і закладів використовують соціальні мережі для комунікації зі студентами, організації онлайн-курсів і обміну знаннями, що дозволяє зробити освіту доступнішою для багатьох людей у всьому світі. *Всесвітній день соціальних мереж став можливістю відзначити платформи, які зробили світ більш відкритим і взаємопов'язаним.*

Використані джерела:

1. Міжнародні дні ООН. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D0%9E%D0%9E%D0%9D#:~:text=%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D0%9E%D0%9E%D0%9D%20%E2%80%94%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%20%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%96,%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%8C%20%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D0%B8%D1%80%D0%B0%D1%94%D1%82%D1%8C%D1%81%D1%8F%20%D1%81%D0%B2%D0%BE%D1%8F%20%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%20%D0%B4%D0%BD%D1%8F.%D0%B4%D0%BD%D1%8F.

3. Пам'ятні дати і ювілеї на 2026 рік / Український інститут національної пам'яті. – URL: <https://uin.gov.ua/dokumenty/normatyvna-baza-shchodopamyatnyh-dat-ta-yuvileyiv/pamyatni-daty-i-yuvileyi-na-2026-rik>.

4. Пам'ятні літературні дати 2026 року : інформ.-довідк. матеріал на допомогу організації роботи з дітьми та підлітками / Нац. б-ка України для дітей; укладач Л. М. Ільченко. – Київ : НБУ для дітей, 2025. – 36 с. – URL: <https://chl.kiev.ua/mbm/Book/View/953#page/1/mode/2up>.

Матеріали підготовлені:
Жеребкіною З. Г., завідувачем бібліотеки,
Павловою Г. М., бібліотекарем,
Писаренко Т. І., методистом КВНЗ
«Харківська академія неперервної освіти»